

THE RIVER

a folyó gyökerei

„Félig ellenállhatatlan gyilkosos ballada,
félig pedig elbájoló szerelmi történet.”

– Holly Black, bestsellerszerző

fine selection

AMAL EL-MOHTAR

NEW YORK TIMES BESTSELLERSZERZŐ

A M A L E L - M O H T A R

THE RIVER HAS ROOTS

a folyó gyökerei

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2026

Hoda Nassimnak,
aki megtanított játszani,
és testvéremnek, Dounyának,
aki megtanított énekelni.

(Mi más a folyó, mint tátongó torok; mi más a víz, mint hang?)

A LISS FOLYÓ ÉSZAKRÓL DÉL FELÉ TART, és a vize csordultig van nyelvtannal.

A tankönyvek fölött mormogó mai gyerekek nem becsülik túl sokra a nyelvtant. A nyelvtan unalmas, nehéz, lassú; a nyelvtan a nyelvre helyezett bilincs, amely kijavítja a „j”-t „ly”-re, a „játsszanak”-ot „játsszának”-ra. A nyelvtan és a nyelvmágusok afféle közrendőrök, akik szigorú arccal figyelik az igétől helytelenül különírt igekötőket, összeszűkülött szemmel nézik a vesszőhibákat, és a tenyerükhöz csapkodják pontosvessző-gumibotjaikat.

De a nyelvtan valódi természete egészen más. Volt idő, amikor a nyelvtan még zabolátlan volt: alakot váltott, és új formákat szabadított fel a régiekből. A nyelvtan a nyelv *büvölete*: *varázslat* a szavakkal. Hiszen mi más lenne a mágia, mint változás előidézése a világban? Mi más lenne a ragozás, mint átalakulás – egy dolog átalakítása egy másikká? *Fut; futott; újra futni fog.*

Na de hol is tartottunk? Ó, igen.

A Liss folyó északról dél felé folyik, és a vize csordultig van nyelvtannal.

Titkos árkádiai forrásaiból tör elő, és miközben hömpölyög, ragozva zúdul be az általunk ismertnek hitt földekre. A kövek fölött átbukó vízcseppek szikrázó ékkövekké változnak. A folyó két partján virágok és fűszálak bólogatnak, de a növekedésükben nincs semmi rendszer, évszaktól függetlenül pompáznak: tavaszi harangvirágok keverednek az őszirózsákkal, és toronymagas nádbuzogány szórja fagyos magvait a virágzó körömvirágágysókra. Néha a folyó könnyökhöz hasonlatosan kanyarodik, máskor meg szélesen és egyenesen nyúlik el, akár egy árnyék. Amíg hallani lehet a víz csobogását, minden lehetségesnek tűnik: hogy a nap a hold, a csillag pedig felhő; hogy az alkonyat a hajnal, és hogy minden egyszerre megszentelt és kísértetjárta.

Egészen addig, amíg a folyó nem találkozik a fűzfákkal.

Két hatalmas fa áll a Liss folyó két partján; a törzsük magasabb és vastagabb, mint bármelyik fűzfáé, amit valaha láttál, és úgy hajlanak egymás felé, mint a táncosok vagy a szerelmesek – mintha át akarnák ölelni egymást. Gyökereik alulról törik át a víz felszínét, és egymásba csavarodva afféle fonott hidat képeznek; ágaik felül összekuszálódnak, egymásba fonódnak, és végül egyetlen óriási, boltozatos lombsátrat hoznak létre.

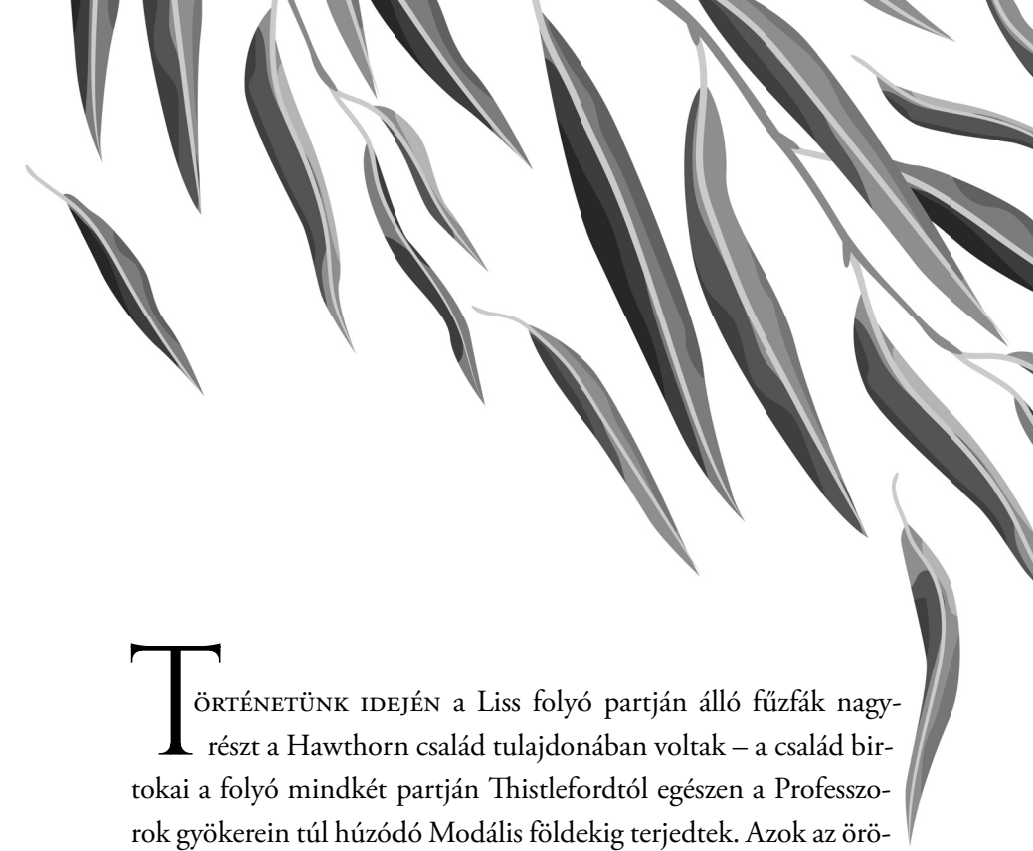
A fűzfák kiváló nyelvmágusok. Gyökereik rendkívül szomjasak; sűrű szövésű hálóként szűrik ki a vízből a varázslat dübörgő erejét, és magukba szívják azt. A folyó mindent ragoz, amihez csak hozzáér, de a fűzfák növekedéssé fordítják a nyelvtanát, és lassan, szilárdan a kérgükbe írják azt.

E két terebélyes fától – nevezzük őket Professzoroknak, ahogy a köznép is teszi – délre a táj megnyugszik és lecsendesedik. Az évszakok

már tudják a helyüket. A Liss folyó partját hosszan elnyúló fűzfásor szegélyezi: a fái dél felé haladva egyre kisebbek és egyre kevésbé különösek; rendszeresen sarjztatják őket, és egyenletes öltésként futnak végig a parton, így, mire a Liss eléri a nyüzsgő Thistleford város nyugati peremét, a vize már egészen megszeli.

De ha megállnál, és szemügyre vennéd azt a két elülső fát – ha idegen lennél ezen a vidéken, és szokatlan lenne számodra a látvány –, akkor talán valamiféle morajlást is hallanál a levegőben, vagy úgy éreznéd, mintha valami a mellkasodra telepedne. Talán úgy gondolnád, hogy a fatörzsek alakja, a tekerő lombkoronáik íves vonala emlékeztet valamire vagy valakire, akit elveszítettél – valamire vagy valakire, amiért vagy akiért bármit megtennél, csakhogy újra a tiéd lehessen. *Valami történt itt, gondolhatnád, réges-régen; és valami újra történni fog.*

De hát ilyen a nyelvtan természete – mindig pattanásig feszül, akár egy húr, amely csak arra vár, hogy megpengessék, és az után sóvárog, hogy a jelent múlttá, a múltat jövővé, a *vant voltta*, majd *lesz-szé* alakítsa.

TÖRTÉNETÜNK IDEJÉN a Liss folyó partján álló fűzfák nagyrészt a Hawthorn család tulajdonában voltak – a család birtokai a folyó mindkét partján Thistlefordtól egészen a Professzorok gyökerein túl húzódó Modális földekig terjedtek. Azok az örökösön változó, csillámló tájak egy állókövek alkotta csoportosulásnál értek véget, amelyet a nép Refrénnak nevezett; azon túl terült el Tündérfölde, és ezt mindenki tudta, még ha senki nem is mondta ki ilyen nyíltan. Senki sem néz közvetlenül a napba, pedig az beryogja a világot, és mivel Tündérfölde annyi nyelvtan forrása volt, az emberek hajlamosak voltak inkább körülírni, minthogy a nevén nevezzék. Árkádiának, Gyönyörű Országnak, a túloldalon fekvő földnek, Óföldének hívták. És ha olykor nem épp olyan szép dolgokra gondoltak, mint amit ezek a nevek sugalltak, nos, mindig van, ami elvész a fordításban, és mindig akad valami különös is, ami viszont hozzáadódik.

Annak ellenére, hogy a Hawthorn család neve galagonyát jelent, munkájuk a fűzfák körül forgott, és ez már emberemlékezet óta így volt. Ők ültették, gondozgatták, metszették a fűzfákat, ők takarították be a fák termését, és minden egyes részüket hasznosították: a levelekből teát főztek, a kérget gyógyszerekhez, kosarakhoz és kötélzethez, a faanyagot bútorokhoz és hangszerekhez használták fel. A nyelvmágusoknak pálcához kellett a fa, a köznép pedig a passzívabb bűvös tulajdonságai miatt kedvelte: fűzfa fuvolával ki lehetett csalogatni a patkányokat a pajtából, a fűzfa ág pedig könnyű álomba ringathatta az elcsigázottakat.

Azért mindig akadtak olyan vakmerő bolondok, akik – fűzfakéreg hálóval és szorosan fonott, lapos fűzfa kosarakkal felfegyverkezve – óvatosan átkúsztak a Professzorok gyökerein, hogy a vízből nyers, szűretlen nyelvtant mossanak ki maguknak. Ezek a nyelvtanvadászok nagy gonddal fésülték át a folyót, hogy apró, tömör varázslatdarabokhoz jussanak, miközben arra is ügyeltek, hogy a saját bőrüket ne érje mágia. Ha akárcsak egyetlen fel nem oldódott varázslatdarabot is sikerült kihalászniuk, kisebb vagyon üthette a markukat – még a király által Thistlefordban kivetett adó befizetése után is –, ha eladták őket a nyelvmágusoknak ragozás céljára. A nyelvmágusok általában csapatokba tömörültek, akár a tagmondatok; a keleti és az északi egyetemeken, ahol a nyelvet jelentéseire bontják, csak akkor kapták meg a nyelvtant a munkájukhoz, amikor azt már finomították és szabályossá alakították. Kevesen merészkedtek be a nyelvmágia városaiba, és akkor is csak vonakodva, mint a sártól irtózó fazekasok. A közvetítők viszont busás hasznot húztak a kereskedelemből.

Joggal kérdezhetnéd, hogy vajon miért volt ilyen kevés a nyelvtanvadászokból? Miért nem rohant az összes csavargó a Professzorok

törzséhez, hogy a mesés vagyon reményében megmerítse a kosarát a Liss vad vizében?

És miután feltetted ezt a kérdést, talán rá is jössz, hogy a Profeszorok és a Refrén közötti Modális földek csak úgy hemzsegték a furcsa vadállatoktól és a különös növényektől. Lehet, hogy a kis szürke nyulak ragadják meg a figyelmedet a szokatlanul emberi szemükkel; talán megpillantod a nevedet egy szélben hullámzó csalánbokorra írva, vagy mély fájdalmat érzel a mellkasodban, amikor egy madár gyötrelmesen emberi hangon énekel – és ezt a fájdalmat senki, még a fűzfák sem tudják elmulasztani.

Az emberek „*rontottnak*” nevezték, amikor a nyelvtan nemkívánatos módon működött, és mint a ceruzával átszakított papírt, ezt sem lehetett helyrehozni.

Thistleford városa nyilvánvalóan sokat nyert Tündérfölde közelségéből: jólétet, vidámságot, szokatlanul kellemes időjárást. A veszteség elenyésző volt – ez volt az üzlet ára.

De a Hawthorn családról beszéltünk, nem igaz? Meg a fűzfákkal kapcsolatos munkájukról – a sarjztatásról, a kosárfonásról –, ennek a varázslatos, természet adta kincsnek a felhasználásáról. Íme a titkuk, ami valójában nem is volt titok, hiszen mindenki tudott róla, még ha nem is értette a szokást: a Hawthorn család valódi munkája az volt, hogy *énekeltek* a fűzfáknak. Egy ősi szerződés értelmében ezt csak évente négyszer, évszakváltáskor kellett volna megtenniük; a régóta fennálló hagyomány szerint azonban mindennap megtették: napkeltekor és napnyugtakor is, pontosan úgy, ahogyan az ember jó reggelt kíván a családtagjainak ébredéskor, és jó éjszakát lefekvés

előtt. Ahogy a méhészek is minden hírt megosztanak a kaptárral a mézért cserébe, úgy a Hawthornok is énekeltek a fáiknak hálából a fordításokért. De senki sem végezte ezt a feladatot olyan lelkesen, mint Esther és Ysabel Hawthorn, a ház legifjabb lányai.

Amikor az emberek azt mondják, hogy a hang öröklődik a családban, úgy értik, hogy valami egyedülállóan jellegzetes dolog száll nemzedékről nemzedékre, mint például az orr vagy az áll íve. De Esther és Ysabel Hawthorn hangja nem így szállt tovább: összefutottak, akár az esőcseppek az ablaküvegen. Úgy fonódtak egymásba, mint egy finom szövet lánc- és vetülékszálai, és amikor a nővérek hangja összecsendült, még a levegő is csillámlott körülöttük. Azt beszéltek, hogy amikor együtt énekeltek, a levegőben szinte tapintani lehetett a nyelvtant. Ha viharos égboltról daloltak, beborult az ég. Ha kalandot énekeltek meg, az emberek vére forrni kezdett. Ha édes-bús dalba kezdtek, minden kissé ezüstösen derengett a szem sarkából.

A két évvel idősebb Esther haja olyan sötét volt, mint születése hónapja, a december, és ha ez a történet egy népmese vagy egy régi dal lenne, biztosan fagyosnak jellemeznék benne; Ysabel volt a fiatalabb, és mivel az ő haja olyan világos volt, mint a király pénzérméi vagy a nyári kukorica, azt gondolhatnád, hogy beszédes és vidám természetű volt. Ez azonban nem volt rájuk igaz, sem külön-külön, sem pedig együtt. Esther elmékedő és társaságkedvelő volt, és bár Ysabel kacaja hangos és könnyed volt, mint ősszel a hordóban egymáson gördülő almák, valójában nagyon félénk teremtés volt.

Mérhetetlenül szerették egymást, és ezt mindenki tudta Thistlefordban.

Bár a hangjukban ott ragyogott a nyelvtan, Esther és Ysabel maga nem volt nyelvmágus, és igazából nem éreztek semmi különöset

az otthonukban. A fűzfalevelek ezüstös zöldje ismerős megnyugvást jelentett számukra, és a nővérek úgy figyelték a fák hangulatát, mint mások az időjárást. A fűzfák maguk ősöknek, rokonoknak érződtek számukra. Különösen a Professzorokat tartották nagy becsben a magasságuk, az árnyékuk és a leveleik között átsusogó szél hangja miatt, de még jobban szerették a róluk mesélt történeteket, amelyek arról szóltak, hogyan hajtották leveles fejüket a Liss folyó fölé. Esther és Ysabel apja azt mesélte, hogy a Professzorokat tiltott szerelem fűzte egymáshoz, ezért kikergették őket az otthonukból, bele a folyóba, ahol fákká változtak; az anyjuk szerint valami nagy áldozatot hoztak a családjuk érdekében; feláldozták magukat a folyónak egy titkos ajándékért cserébe. De bármilyen részlet is elhomályosodott vagy megváltozott a történetmesélés során, az, hogy a Professzorok szerelmesek voltak és máig azok, sosem volt vitás; a szerelem *tanító-mesterei* voltak ők – innen is a nevük.

Esther és Ysabel soha nem hanyagolták el a kötelességüket: már kis koruktól kezdve, minden évszakváltáskor nagy ünnepélyességgel énekelték el a kötelező dicsőítő éneket. Furcsa módon az ének nem az anyanyelvükön szólt; nem tudták megmondani, milyen nyelven, csak azt, hogy a szavak alakja annyira másképp illeszkedett a szájukba, hogy úgy érezték, még a hangjuk is igazodik hozzá. Az anyjuk azt mesélte nekik, hogy a *szülei* sokáig walesinek hitték, egészen addig a napig, amíg egy, a családnál megszálló keleti fafaragó azt nem mondta, hogy neki inkább arabnak hangzik, de valami olyan nyelvjárásnak, amelyet még sosem hallott. Vagy ősbibb volt nála, vagy olyan helyről származott, ahol a fafaragó még soha nem járt („Vagy – tette hozzá az anyjuk bánatosan – az én akcentusom volt túl szörnyű ahhoz, hogy megértse, ő meg túl udvarias volt ahhoz, hogy ezt ki-mondja”).

De a fafaragó a dal néhány részletét mégis képes volt megmagyarázni; az anyjuk szerint a dal az Északi Szélről szólt, aki ajtókat nyitogat és üzeneteket visz egy száműzetésben lévő kedvesnek, meg onnan vissza. Így a lányok a Professzorok himnuszaként ismerték a dalt, és bár nem nagyon értették – néha vitatkoztak is azon, hogy vajon az Északi Szél az *egyik* szerelmes-e, vagy csupán hírnök –, élvezettel szóttek rögtönzött harmóniákat a hosszú refrén ismétlődő, értelmetlen *lá* hangjai köré, és az évszaktól függően, meg attól, hogy megmutatta-e magát az Északi Szél, mindig egy kicsit másképp hajlítgatták őket.

Ahogy Esther és Ysabel nőttek, és az éneklés lett a kedvenc időtöltésük, elkezdtek új dalokkal bővíteni a repertoárjukat. Nem ártott a fáknak, sőt, úgy tűnt, még jót is tett nekik: szüleik megfigyelték, hogy kissé megváltozott a kéreg és a levelek színe, a többi változás viszont olyan leheletnyi volt, hogy nyelvmágus nélkül lehetetlen volt észrevenni. De ha akadna is olyan nyelvmágus, aki ilyen közönséges munkára vetemedne a király szolgálatában végzett ragozás patogó, perzselő művészete helyett, még nem tévedt Thistleford felé. Vagy ha mégis – és csak egyetlen ilyen akadt –, inkább Árkádia felé vette az irányt, és soha többé nem tért vissza.

Az ízlés is egyfajta nyelv, és a testvérek ilyen szempontból két külön nyelvet beszéltek. Bár Esther és Ysabel nagyon közel álltak egymáshoz, gyerekkorukban eljött egy pont, amikor az érdeklődésük két teljesen eltérő irányba fordult, és – a Professzorokhoz hasonlóan – a köztük lévő szakadékot áthidalva szerették egymást. Ysabel imádta a savanyúságot, míg Esther az ecet szagát sem állhatta; Esther szívesen gyűjtögetett erdőn-mezőn, Ysabel pedig a kertészkedést

kedvelte; Ysabelt lenyűgözték a fiúk és élvezte a társaságukat, míg Esther unalmasnak találta őket, és inkább egyedül töltötte az időt.

Ami a zenét illeti, Ysabelnek a fuvola és a gyilkosságokat megénekítő balladák voltak a kedvencei, míg Esther a hárfát és a találós verseket kedvelte. Gyakran ugratták egymást a kedvenceik miatt, és arról vitatkoztak ágygyűjtés vagy kéreghántás közben, hogy vajon a fűzfák milyen zenét szeretnek.

– Én csak azt mondom – elmélkedett Ysabel, miközben szorosan feltekerte a hosszú kéregcsíkokat –, hogy ha a szerelemért haltam volna meg, legszívesebben William és Margaret dalait hallgatnám. Dalokat arról, hogy a szerelem győzedelmeskedik, és ők örökké egymáséi lesznek, még a folyó fenekén is.

Esther épp kosarat font, de abbahagyta a munkát. Felnézett, és szórakozottan hunyorgott a hűgára.

– Bel, komolyan? Azért szereted a gyilkosos balladákat, mert azt akarod, hogy megöljenek? Vagy azért, mert valójában nem akarod, de hat versszakban és egy folyton visszatérő refrénben biztonságosan átélheted az egészet?

Ysabel felnevetett.

– Teljesen kiforgattad, amit mondtam! Én azt mondom, hogy *ha* megölnének, a szellemem biztosan szívesen hallgatna gyilkosos balladákat!

– Vagy – vágott vissza Esther – az is lehet, hogy teljesen elmenne tőlük a kedved. Engem biztosan kevésbé hoznának lázba, ha a kicsi-kas más végén találnám magam.

Ysabel a szemét forgatta.

– Jól van, jól van. Mit *gondolsz*, mit szeretnek a legjobban?

Esther elgondolkodva nézett a fákra.

– Az utazós dalokat, mint amilyen a himnuszuk is. A tengeri dalokat. Dalokat, amelyek távoli vidékekről hoznak híreket.

– Tehát, Miss Hawthorn – mondta Ysabel mélyebb hangon, a szemöldökét felvonva, tökéletesen utánozva iskolai éveik kibíratatlan igazgatóját –, véleménye szerint az emberek valójában leginkább arra vágynak, amit nem kaphatnak meg? Nem gondolja, hogy az utazós dalok elszomoríthatják azokat, akik röghöz vannak kötve? Ráadásul – itt mosolyogva felnyúlt, hogy megérintse az egyik fatörzset – a folyó biztosan elhozza nekik az összes fontos hírt.

– De csak egy irányból – jegyezte meg Esther. A tekintetét a hömpölygő folyóra szegezte. – Pontosan ez az; szerintem örülnének a halandó földekről, a halandók cselekedeteiről szóló híreknek. És Árkádiában nem énekelnek.

Ysabel egy pillanatra elhallgatott, majd az ujjai mélyen a fű közé siklottak, és könnyed hangon azt kérdezte:

– Ezt Rin mondta neked?

Esther bólintott, aztán újra a fonásra figyelt. Ysabel várt még, de a nővére hallgatott, így hát vállat vont.

– Nos, Rin téved. *Mi* énekeltünk Árkádiában, amikor eltévedtünk.

Esther ismét abbahagyta a fonást, és Ysabelre nézett; a húga olyan ritkán szokta felemlíteni ezt.

– De mi nem vagyunk árkádiaiak. Nem arról van szó, hogy tilos lenne – mondta óvatosan. – Az árkádiaiak egyszerűen csak... nem szoktak énekelni. Vagy nem is tudnak. Hangszeren játszanak, de soha nem énekelnek. És ha egyszer ott élnék, Rin szerint végül elfelejteném, hogyan kell.

– De hát – képedt el Ysabel – azt mondtad, Rin szereti hallgatni az énekedet!

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk neked,
ha egy igazán jó könyvet akarsz elolvasni!

**Már rendelhető!
VESD BELE MAGAD MIHAMARABB!**

MOST kiadói KEDVEZMÉNNYEL is a Tiéd lehet!
[Megrendelem most a kiadónál!](#)

Sőt!

A kiadó **KönyvSárkány Klubjának** tagjaként
ELŐFIZETŐI ÁRON csaphatsz le rá!
[Megrendelem most a KönyvSárkányon!](#)

**Köszönjük, hogy megrendeléseddel
még több jó könyv megjelenését támogatod!**

Esther újra a fonásra nézett, és bólintott.

– Szereti is.

Ysabel szeme összeszűkül. Megfogta a nővére kezét, és szorosan összefűzte az ujjait. – Nos, Rin gondolhat, amit akar. Ha valaha is fennállna a veszélye annak, hogy elfelejtesz énekelni, akkor egyszerűen csak oda kell mennem, hogy emlékeztessék rá.

Esther kuncogott, de Ysabel folytatta az incselkedést.

– Minden második héten elmennék hozzád. A közbülső hetekben meg te jönnél ide, és így nem lenne olyan hét, hogy ne találkoznánk és ne énekelnénk együtt. Nem érdekel, milyen aranyló és mézédész hely Árkádia, nem hagyom, hogy elfelejtsd a „Tam Lin” egyetlen szavát sem.

– Brr! – nevetett Esther. – Irgalom! Az az unalmas dallam! Mindig kihagyunk néhány versszakot!

– Többé nem fogunk! Sőt, újakat költünk hozzá! És rá foglak venni, hogy megtanuld őket!

– Jól van, jól van – felelte Esther, és kinyújtotta a kezét, hogy megsimogassa a húga haját. – Köszönöm, Bel. Elfogadom a felvázolt zsarnokságokat. És amúgy is – mondta, és igyekezett könnyed hangnemet megütni, de végül nem nagyon sikerült neki – tudod, hogy soha nem hagynálak el Árkádiáért.

Ysabelnek úgy derült fel az arca, mint amikor lapoznak egy könyvben.

– Mit énekeljünk a fáknak?

A „Yarrow komor völgyei” című dal mellett döntöttek, és ha a fűzfák ágai feléjük is hajoltak, miközben énekeltek, és még mélyebben merültek a vízbe, a nővérek nem vették észre.